

Statements fra Danmarks Sløjd lærerforening 30. september 2011

”Håndværk og design” - endnu ikke flyveklar!

Danmarks Sløjd lærerforening glæder sig over politikernes velvilje til at skabe forbedring for de praktiske fag i folkeskolen. Foreningen ser frem til, at læreruddannelsen igen kan levere nok og kvalificerede undervisere, og at de praktiske rammer i folkeskolen kommer i orden. Samtidig ser foreningen frem til, at nye visionære og praktiske tiltag for udskolingens elever bliver udtænkt og implementeret.

Danmarks Sløjd lærerforening må dog på nuværende tidspunkt afvise en sammenlægning af sløjd og håndarbejde til et nyt fællesfag, ”Håndværk og design”, i folkeskolen.

Foreningen er betænkelig for en sammenlægning med håndarbejde ud fra følgende punkter:

- Rammerne for de to fag skal være i orden, før tanker om sammenlægning kan implementeres. Et nyt praktisk fag skal laves ud fra pædagogiske og faglige tanker - ikke økonomiske sparehensyn.

(Det er en kendsgerning, at flere skoleledelser ønsker - i et nyt fags navn - at nedlægge faglokaler og spare timer og lærere. Det er derfor foreningen magtpåliggende, at der lægges stor energi og fokus på, at hæve det vejledende timetal til mindstetimetallet i både håndarbejde og sløjd. Samtidig skal de fysiske rammer for fagene vurderes og optimeres, således at undervisningen på de enkelte skoler kan leve op til kravet for fagenes Fælles Mål, samt brugen af mangfoldige materialer og metoder.)

- Rekrutteringen af nok nye, kvalificerede lærere til både håndarbejde og sløjd skal først være på plads. Læreruddannelsen skal derfor optimere antallet af dimitterende undervisere til det praktiske fagområde med godt 80 %. Lærerne skal være fuldt kvalificerede til - samt have lyst til - at undervise i både sløjd og håndarbejde. Derudover skal der etableres et videre- og efteruddannelsesprogram for begge fag.

(Før sammenlægningen af fagene på læreruddannelsen, dimitterede der ca. 300 sløjdlærere og ca. 350 håndarbejds lærere årligt. I 2011 var antallet af MD-dimitterende ca. 80, hvoraf mindre end 20% ønskede at undervise i sløjd. Det forventes, at der årligt går 250-300 sløjdlærere på pension. Muligheden for at uddanne lærere, til at kunne varetage sløjdfaget via efteruddannelse er næsten ikke eksisterende. Derfor vil der opstå mangel på lærere med sløjdkompetencer.

En sammenlægning af fagene i folkeskolen, førend læreruddannelsen kan levere ca. 300 MD'ere med sløjd kvalifikationer og -ambitioner, ser Danmarks Sløjd lærerforening som en udvanding af den hårde materielle kultur i folkeskolen. Samtidig sker der en yderligere feminisering af folkeskolen, til skade for den almene dannelse, især på de praktisk orienterede drenges bekostning.

De mandlige lærerstuderende undlader at vælge MD-faget, da de ikke føler sig udfordret af den tekstile verden, hvilket ikke gør sagen bedre.)

- Der skal laves en kvalificeret forskning omkring udbyttet af en evt. sammenlægning af sløjd og håndarbejde i folkeskolen. Forskningen skal baseres på kvalificerede undersøgelser og forsøgsordninger, før Danmarks Sløjd lærerforening kan overbevises om, at det nye tiltag er en gevinst for den praktiske dimension i folkeskolen.

(Hos de skoler, der lever op til det vejledende timetal, samt prioriterer efteruddannelse for de praktiske fags lærere, mener Danmarks Sløjd lærerforening, at den moderne sløjd og det nutidige håndarbejde lever i bedste velgående på mellemtrinet. Ud fra de udmærkede Fælles Mål for fagene, bliver der i høj grad undervist kreativt og innovativt i moderne design processer, i såvel klassiske, som nye materialer.

Danmarks Sløjd lærerforening har endnu ikke set noget basalt nyt fra "Håndværk og design"-forsøgene, som den moderne sløjd og det nutidige håndarbejde ikke vil kunne skabe i et frivilligt, tværfagligt fællesskab.

Danmarks Sløjd lærerforening vil desuden sikre, at et nyt fag ikke dropper sløjdfagets "naturlige" samarbejdsfag, som natur/teknik, historie, dansk, matematik og fysik/kemi.)

- **Hvis der skal laves en basal ændring i folkeskolens fagrække, skal den funderes på et kvalificeret grundlag og behov. En ændring skal kunne løse reelle og aktuelle problemer, og ikke være et dyrt pædagogisk forsøg. De praktiske fag er klar til at tage medansvar for større problemer i samfundet, bl.a. ved at bidrage til at styrke de praktisk orienterede drenges trivsel i folkeskolen. Samtidig er fagene klar til at hjælpe med at nå målet om, at 95% af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse.**

(Alt for mange af de ældre skoleelever mister i dag læringslysten, i takt med den stigende teoretisering af folkeskolen. Det rammer især de praktisk orienterede elever. Værdien af, og glæden ved, at arbejde praktisk i udskolingen skal reetableres. Det tager sit udgangspunkt i udviklingen på de tekniske skoler, som har et stort frafald af elever med manglende faglige færdigheder fra folkeskolen.)

- **Danmarks Sløjd lærerforening vil samarbejde omkring et nyt obligatorisk, praktisk fællesfag i overbygningen, der primært har fokus på håndværk, design, innovation og entrepreneurship, gerne delvist modulopdelt a la 10. klasses valgfag. Faget skal afsluttes med en form for prøve, evt. tæt sammenkædet med 9. klasses projektopgave, eller som udtræksprøve.**

(Danmarks Sløjd lærerforening mener, at der som et alternativ til en forhastet sammenlægning af praktiske fag, skal kæmpes for at skabe og implementere et nyt visionært, obligatorisk, praktisk og innovativt fag i udskolingen. Faget skal være udfordrende for alle elever i forhold til materialer, metoder og arbejdsformer.

Det nye fag bør gennemtænkes grundigt, men kan tage udgangspunkt i erfaringer fra de nu færdiggørte erhvervsklasseforsøg, samt de gode praktiske 10.klasses valgfag. Kompetencer til at undervise i faget og i evt. fagmoduler skal naturligvis erhverves i forbindelse med MD-uddannelsen, og i efter- og videreuddannelse.

Projektopgaven i 9.klasse har mistet sin praktiske dimension, men kunne profitere af et partnerskab med et praktisk fag.)

Danmarks Sløjd lærerforening vil på alle måder støtte op om de politiske tiltag, der kan skabe helhed mellem folkeskolen og læreruddannelsen. Tiltag, der kan optimere de praktiske fags status, rammer, visioner og medansvar for samfundsmæssige problemstillinger, så den praktiske dimension kan blive vital i verdens bedste folkeskole med læring for alle.

Den moderne sløjd - Klar til fremtiden!